

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

juducând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului Coval Vladimir, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Hîncești, sediul central din 05 ianuarie 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, în cauza penală privind-l pe

*Coval Vladimir xxxx, născut la xx xx xxxx,
originar și domiciliat în xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.08.2017 – 05.01.2018;

Instanța de apel: 30.01.2018 – 14.03.2018;

Instanța de recurs: 26.09.2018– 29.01.2019.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești, sediul central din 05 ianuarie 2018, Coval Vladimir a fost liberat de răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, pe motiv că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate, în privința acestuia fiind aplicată măsura de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu regim riguros de supraveghere.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la 03 august 2016, aproximativ ora 12.00, Coval Vladimir, fiind în stare de ebrietate, a pătruns fără drept în domiciliul lui Megherea Victor, în s. xxxx r-nul xxxx, unde, i-a adresat acestuia injurii și amenințări însoțite de acte de violență manifestate prin aplicarea loviturilor cu pumnul în față, cauzându-i astfel dureri fizice, iar la cerința fermă și expresivă de a părăsi domiciliul, acesta nu se supunea, opunând rezistență și aplicându-i ultimului din nou o lovitură cu pumnul în regiunea ochiului stâng, cauzându-i astfel, conform raportului de expertiză medico-legală nr.124 „D” - multiple echimoze și excoriații pe cap și membre superioare-leziuni care au fost produse în urma acțiunii traumatice, repetate a unui(or) obiect(e), dur(e), contondent(e), se

califică ca vătămare corporală neînsemnată, lezându-i dreptul la inviolabilitatea domiciliului garantat de art.8 §1 al Convenției și art.29 din Constituția R. Moldova. Doar la intervenția angajatului de poliție Coval Vladimir a părăsit domiciliul lui Megherea Victor. Ulterior continuându-și acțiunile ilegale, Coval Vladimir, fiind în stare de ebrietate, la 03 august 2016, aproximativ ora 12.30, din nou, a pătruns fără drept în domiciliul lui Megherea Victor din s. Mereșeni r-nul Hîncești unde i-a adresat acestuia injurii și amenințări, cu aplicarea unei scânduri din lemn peste diferite părți ale corpului, iar la cerința fermă și expresivă de a părăsi domiciliul, acesta nu se supunea și a părăsit domiciliul doar la cerințele soției sale – Coval Maria.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Bătrîncea Ion în numele inculpatului Coval Vladimir, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încetată cauza penală în privința lui Coval Vladimir, fără aplicarea în privința acestuia a măsurilor de constrângere cu caracter medical.

În argumentarea apelului declarat, avocatul a invocat că în privința lui Coval Vladimir nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, din motiv că inculpatul nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

5. Instanța de apel a indicat că prima instanță a dat apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia privind vinovăția lui Coval Vladimir de comiterea faptelor imputate, care a fost dovedită cu certitudine.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că la etapa urmăririi penale, prin ordonanța din 02.02.2016, organul de urmărire penală a dispus efectuarea expertizei psihologice – psihiatrice în staționar în privința învinutului Coval Vladimir.

Potrivit raportului nr.1 sn din 27.03.2017, s-a stabilit că, Coval Vladimir suferă de maladie cronică și evolutivă „xxxx. xxxx”, iar la momentul comiterii infracțiunii imputate, el se afla în stare de decompensare a defectului xxxx, ceea ce îl lipsea de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile sale și de a le delibera, din care motive Coval Vladimir poate fi recunoscut *IRESPONSABIL*, iar conform stării psihice, Coval Vladimir nu poate fi supus anchetei penale și executa pedeapsa penală, nu poate depune declarații, nu este capabil de a percepe just împrejurările care au importanță pentru dosar, el acționând din imbold patologic, expertizatul necesită aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical, în sensul de a fi îndreptat la tratament prin constrângere la Spitalul de Psihiatrie cu supraveghere obișnuită.

În continuare instanța de apel a specificat că prima instanță corect a conchis că inculpatul Coval Vladimir, fiind recunoscut iresponsabil la momentul săvârșirii fapte prejudiciabile prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, nu este subiect al infracțiunii și nu poate fi tras la răspundere penală, acesta urmând a fi liberat de răspunderea penală, și în privința acestuia fiind aplicată măsura de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu regim riguros de supraveghere.

De asemenea, instanța de apel a considerat nefondată solicitarea părții apărării privind încetarea procesului penal fără aplicarea unei măsuri medicale, deoarece prima instanță corect a conchis aplicarea în privința inculpatului a măsurii de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu regim riguros de supraveghere, această măsură fiind una de natură să asigure restabilirea echității sociale, asigurării securității membrilor societății, în condițiile constatării certe a existenței pericolului din partea inculpatului Coval Vladimir.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului, care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care, să fie încetat procesul penal în privința lui Coval Vladimir, cu anularea măsurii de constrângere cu caracter medical, din motiv că acesta nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat.

În context, recursul este axat pe aceleași afirmații, care au fost invocate în apel.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat, prin care solicită ca acesta să fie declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Judecând recursul ordinar, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că urmează a fi admis, din alte motive decât cele indicate în recurs, cu casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârii atacate și cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, când eroarea de drept comisă poate fi corectată de la această etapă a procedurilor, fără a-i fi agravată situația inculpatului.

Din conținutul cererii de recurs declarat de avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului, se constată că acesta invocă critici similare celor disputate și la etapa judecării cauzei în apel, pledând pentru încetarea procesului penal și anularea măsurii de constrângere cu caracter medical în privința inculpatului.

Colegiul penal lărgit consideră vădit nefondate și repetitive revendicările părții apărării formulate în cererea de recurs, întrucât soluția instanței de apel prin care s-a respins apelul avocatului Bătrîncea Ion în numele inculpatului, cu privire la încetarea procesului penal în privința inculpatului, fără aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical, este legală și întemeiată.

Astfel, analizând decizia atacată, instanța de recurs conchide, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe în ce privește liberate inculpatului Coval Vladimir de răspunderea penală pe motive că fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate, însă se constată că greșit a fost aplicată măsura de constrângere cu caracter medical în care urmează să fie internat inculpatul.

În acest sens, Colegiul menționează că, prin raportul nr.1 sn din 27.03.2017 de expertiză psihiatrică-legală staționară în privința cet. Coval Vladimir (f.d.73-78), sa constatat că ultimul suferă de maladie cronică și evolutivă „xxxx. xxxx”, iar la momentul comiterii infracțiunii imputate, el se afla în stare de decompensare a defectului xxxx, ceea ce îl lipsea de posibilitatea de a-și da seama de acțiunile sale și de a le delibera, din care motive Coval Vladimir poate fi

recunoscut *IRESPONSABIL*, iar conform stării psihice, Coval Vladimir nu poate fi supus anchetei penale și execută pedeapsa penală, nu poate depune declarații, nu este capabil de a percepe just împrejurările care au importanță pentru dosar, el acționând din imbold patologic, expertizatul necesită aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical, în sensul de a fi îndreptat la tratament prin constrângere la Spitalul de Psihiatrie cu supraveghere obișnuită.

Potrivit alin.(1) art.23 Cod penal, *nu este pasibilă de răspundere penală persoana care, în timpul săvârșirii unei fapte prejudiciabile, se afla în stare de **iresponsabilitate**, adică nu putea să-și dea seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări psihice temporare sau a altei stări patologice. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, prevăzute de prezentul cod.*

Potrivit art.99 lit. b) Cod penal, *persoanele care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală în stare de iresponsabilitate, din care cauză ele sunt incapabile să-și dea seama de acțiunile lor sau să le dirijeze, instanța de judecată poate să le aplice următoarele măsuri de constrângere cu caracter medical, care se desfășoară de către instituțiile curative ale organelor de ocrotire a sănătății: internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obținută.*

Având în vedere concluziile medicale din 27.03.2017 și ținând cont de prevederile art.art.98 - 102 Cod penal, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a aplica față de Coval Vladimir măsura de constrângere cu caracter medical – internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

În acest aspect, se reține că, în conformitate cu Legea privind asistența psihiatrică nr.1402-XIII din 16.12.1997, art.13 alin.(1) impune concluzia faptului că „*Persoanei suferinde de tulburări psihice care a săvârșit acțiuni periculoase pentru societate se aplică măsuri medicale coercitive în baza hotărârii judecătorești, potrivit temeiurilor și în modul stabilit de Codul penal și Codul de procedură penală*”.

Astfel, se reține că în instituțiile psihiatrice cu supraveghere obișnuită se internează doar persoanele alienate mintal care din cauza stării psihice și a caracterului faptei prejudiciabile săvârșite prezintă pericol pentru societate. Instanța la aplicarea măsurii menționate trebuie să se bazeze pe concluziile experților despre starea psihică a bolnavului și pe datele stabilite în instanță privind circumstanțele și caracterul acțiunilor săvârșite.

În acest aspect, se reține că, în speță s-a constatat cu certitudine existența pericolului din partea lui Coval Vladimir, or, expertiza judiciară din 27.01.2017, reflectă faptul că inculpatul Coval Vladimir a acționat din imbold patologic, acesta necesitând aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical – internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

Reieșind din cele consemnate supra, atât sentința cât și decizia instanței de apel urmează a fi casate parțial, doar *în partea ce prevede tipul instituției* în care urmează să fie internat Coval Vladimir, pentru aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical.

9. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului Coval Vladimir, casează parțial, în partea aplicării măsurii de constrângere cu caracter medical sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central din 05 ianuarie 2018 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Coval Vladimir xxxx*, rejudecă cauza în această parte, pronunțând următoarea hotărâre:

Se aplică față de *Coval Vladimir xxxx* măsura de constrângere cu caracter medical – internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

În rest se mențin prevederile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 28 februarie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico